

Силабус курсу Геополітика

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 106 Географія
Освітньо-професійна програма «Географія»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 3 рік, V семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом
Консультації: згідно з графіком індивідуальних занять

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., доц. Кузишин Андрій Васильович

Контактна інформація kuzyshyn_a@tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Геополітика» покликаний розкрити в історико-географічній перспективі зміст понять і концепцій ідеологічних доктрин, які використовує світова геополітика для трактування практичної міжнародної політики народів та держав сучасного періоду; розглянути геостратегію як практичну складову геополітики, дослідити в яких формах використовуються державами основні засоби її досягнення; визначити геопросторові особливості протікання базових глобальних процесів: демократизації, милітаризації, політичної глобалізації, державотворення та формування наднаціональних інституційних утворень; оволодіти понятійним апаратом та інструментарієм геополітичного та геостратегічного аналізу; засвоїти основні класичні та сучасні концепції геополітики та геостратегії; навчити виявляти геополітичні інтереси головних суб'єктів світового процесу та їх геостратегічні засоби і методи для досягнення геополітичної мети на міжнародній арені.

Навчальний контент

	Темати	Результати навчання
	<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні основи геополітики. Геополітична організація світу</i>	
1	ТЕМА 1. Геополітика як наукова дисципліна	Знати сутність понять «геополітика», «геостратегія», об'єкт, предмет і головні завдання; методи і функції геополітики та геостратегії як науки; основні поняття і категорії геополітики; головні тенденції, концепції та гіпотези еволюції сучасного світу.
2	ТЕМА 2. Основні категорії та закони геополітики	
3	ТЕМА 3. Розвиток геополітичних ідей	Вміти аналізувати сучасні геополітичні теорії з огляду на реалії постбіполярного світу та особливості геополітичної ситуації в Україні;
4	ТЕМА 4. Сучасні геополітичні теорії та напрями досліджень	Знати базові уявлення про глобалістичні процеси, що сприяють розумінню причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати у професійній і соціальній діяльності; базові знання в галузі

		необхідні для освоєння загальнопрофесійних дисциплін
5	ТЕМА 5. <i>Історичний розвиток геополітичної організації світу</i>	<i>Вміти:</i> виявляти роль геополітичного чинника у сучасній міжнародній політиці;
6	ТЕМА 6. <i>Геополітична структура сучасного світу</i>	
7	ТЕМА 7. <i>Геополітичні конфлікти в сучасному світі</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Політико-географічні аспекти глобальних проблем		
8	ТЕМА 8. <i>Геополітика держави</i>	<i>Знати</i> основні геополітичні проблеми різних регіонів світу; головні положення та напрями геостратегії України, її геополітичні інтереси на сучасному етапі.
9	ТЕМА 9. <i>Геополітична структура сучасної Європи</i>	
10	ТЕМА 10. <i>Геополітика НАТО. Геополітичні і геоекономічні аспекти європейської інтеграції</i>	<i>Вміти:</i> виявляти роль геополітичного чинника у сучасній міжнародній політиці; аналізувати сучасні геополітичні теорії з огляду на реалії постбіполярного світу та особливості геополітичної ситуації в Україні;
11	ТЕМА 11. <i>Геополітика США та провідних країн світу</i>	
12.	ТЕМА 12. <i>Українська геополітика</i>	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 6.	датність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 7.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
СК 2.	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства
СК 6.	Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
СК 7.	Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.
Р 01.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук
Р 02.	Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
Р 03.	Пояснювати особливості організації географічного простору
Р 04.	Аналізувати географічний потенціал території
Р 05.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
Р 09.	Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах

Літературні джерела

1. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / Пер. з англ. К.: Вид. дім "Киево-Могилянська академія", 2006. 203 с.
2. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. К.: Либідь, 2004 . 740 с.

3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доповідь Римському Клубові. Вид. 3-тє допов. К.: Універ. вид-во "Пульсари", 2009. 248 с.
4. Геффернен Майкл. Значення Європи: Географія і геополітика. / пер. з англ. К.: Дух і літера, 2011. 464 с.
5. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник / М.С. Дністрянський. Львів: ЛНУ Імені Івана Франка, 2014. 348 с.
6. Книш М.М. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія): навчальний посібник / М.М. Книш, О.І. Мамчур. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 368 с.
7. Книш М.М. Політико-географічна глобалістика: навч. посібник / М.М. Книш, Л.І. Котик. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с.
8. Кузишин А.В. Тренди електоральних уподобань населення Тернопільської області // Тернопільщина: цілі і потенціал сталого природокористування. Монографія. Науковий редактор: Царик Л.П. Тернопіль: СМП «Тайп», 2016. С.486-494.
9. Мартен, Домінік. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Домінік Мартен, Жан-Люк Мецжер, Філіп П'єр; Пер з фр. Є. Марічева. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2005. 302 с.
10. Соціальна географія: підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцев. К.: Фенікс, 2019. 304 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-7) усне опитування, тести, завдання	35
Модульний контроль 1 (теми 1-7)	10
Модуль 2 (теми 8-12) усне опитування, тести, завдання	35
Модульний контроль 2 (теми 8-102)	10
Ессе (теми 1-12)	10

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Електронне навчання в системі MODLE.